

Z A P I S N I K

desetega rednega zasedanja plenuma Mestnega ljudskega odbora
glavnega mesta Ljubljane, ki je bilo v torek, 26. decembra 1950
od 8. do 13. ure v sejni dvorani Mestnega ljudskega odbora,
Mestni trg šte. 1/I.

Predsednik devetega zasedanja MLO tov. Š i n d i č
Zlato otvori deseto redno zasedanje plenuma Mestnega ljudskega
odbora glavnega mesta Ljubljane, pozdravi vse tovariše in tova-
rišice ljudske odbornike in predlaga izvolitev predsedstva za-
sedanja.

Na predlog tov. D o v č - a Staneta Mestni ljudski od-
bor soglasno izvoli v

predsedstvo zasedanja

kot predsednika: Ž a g a r Fani,
za namestnika predsednika: T r o š t Franca,
za sekretarja: F l e g a r Avgusta.

Predsedstvo zasedanja prevzame vodstvo zasedanja ter
predlaga, da se ugotovi sklepčnost ljudskega odbora.

Namestnik predsednika zasedanja tov. Trošt Franc ugotovi:
Mestni ljudski odbor šteje 117 ljudskih odbornikov in so bili
vsi odborniki pravilno vabljeni, kar je iskazano iz povratnic.
Navzočih je 96 ljudskih odbornikov, odsotnih 23. Sklepčnost je
torej podana.

Odsotni so: Adamič Marija, Bravničar Dušan, Kavčič Jože,
Kerševan Lenader, Kveder Fani, Maček Leopold, Majer Boris,
Meljo Stane, Ožbolt Tonček, Puhar Dominik, Puc Danilo, Ribičič
Mitja, Škerlavaj Milan, Strlič Emil, Trtnik Miha, Urbančič Mar-
jan, Višnar Slavko, Vogrič Rudolf, Vrhovec Lojze, Zupančič Anton,
Zontar Alojzij.

Predlaga, da se navedenim ljudskim odbornikom izglasuje
opravičena odsotnost.

Soglasno sprejeto!

Predsednik zasedanja poroča, da na zadnjem rednem zaseda-
nju, ki je bilo 30. junija 1950 ni bilo zaradi neopravičila rešeno
vprašanje opravičene oz. neopravičene odsotnosti za ljudska od-
bornika Tiran Jožeta in Vrhovec Lojzeta. Iz poročil, ki so dospe-
la po zasedanju izhajajo, da sta bila oba ljudska odbornika službeno
zadržana in predlaga, da se navedenima izglasuje opravičena od-
sotnost za deveto redno zasedanje.

Soglasno sprejeto!

Predsednik zasedanja predlaga, da se prečita zapisnik
devetega rednega zasedanja plenuma Mestnega ljudskega odbora samo
v izvlečku in da predlog na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

Nato prečita sekretar tov. F l e g a r Avgust izvleček zapisnika.

Ugotovi se, da je Izvršilni odbor vse sklepe plenuma Mestnega ljudskega odbora izvršil.

Predsednik zasedanja predlaga, da se sprejme zapisnik devetega rednega zasedanja in da predlog na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

Predsednik zasedanja da besedo tov. tajniku Izvršilnega odbora, da poroča o izvršitvi predlogov, podanih na devetem rednem zasedanju s strani ljudskih odbornikov.

Tov. tajnik Izvršilnega odbora K o v a č i č Leo poroča:

Na zadnjem zasedanju je bilo s strani ljudskih odbornikov podanih več predlogov, o katerih bi dal naslednje pojasnilo:

Predlog o ukinitvi raznih industrijskih magazinov je izvršen v zvezi z uredbo o varčevanju in so danes ukinjeni vsi magazini razen onih v večjih podjetjih, ki poslujejo kot nekatere poslovalnice in pa magazinov, za katere obstoj je dala svoj pri-
stanek vlada.

Razdeljevanje živilskih proizvodov za mladino do 10. leta in to predvsem jabolk, marmelade, jaja, bonbonov, keksov, je ure-
jene in se to deli na živilske karte.

Nadalje je bil sprožen predlog o ureditvi trgovine po vezanih cenah. Pripomnil bi, da je v Ljubljani v tem oziru mnogo boljše situacija kot na deželi in se v Ljubljani v glavnem kaže pomanjkanje asortimenta blaga za garantirano preskrbo, tako, da smo prisiljeni prenašati blago iz trgovine po vezanih cenah v fond
garantirane preskrbe.

Kritizirane so bile tudi cene proste prodaje in so tova-
riši ljudski odborniki lahko iz časopisov zasledili, da se bodo cene v prosti prodaji znižale.

Glede pomanjkanja skladišč za vskladiščenje moke in žita bi pojasnil, da so se našla primerna skladišča v Savljah in pa v Ljubljanski tovarni hranil na Šmartinski cesti.

Kar se tiče preskrbe Ljubljane z zadostnimi količinami sadja in zelenjave je ljubljanski trg še danes, zlasti v kritičnih mesecih slabo založen s temi artikli in so cene previsoke. Vendar je rešitev tega vprašanja povezana s samo poljedelsko proizvodnjo, zlasti v okolici Ljubljane, ki se bo morala v prihodnjem letu moč-
neje preusmeriti na obdelovanje zemlje za zelenjavo in povrtnino. Kar se samega sadja tiče, je stanje precej kritično deloma vsled slabe letine, deloma vsled visokih cen in pa, ker kmetje donošajo le majhne količine sadja na trg iz vzroka, ker je predelava sadja v žganje zanje mnogo bolj rentabilna.

Sklicevanje anket v svrhu informiranja in dajanja napotil ljudskim odbornikom za zbornice volivcev, bo urejena v zvezi z novim zakonom o zbora volivcev in svetih državljanov, kjer je predvide-
no, da se bodo morali ljudski odborniki vključiti v razne svete in tako mobilizirati za delo na terenu.

Iznešeni predlogi s strani tov. arh. Bežek-a so bili vsekakor koristni in umestni, vendar je rešitev teh predlogov vezana na večje investicije in se nanašajo na celotno ureditev mesta Ljub-
ljane, zato se bodo reševali vzporedno z regulacijo in zazidavo mesta.

Predsednik zasedanja pozove ljudske odbornike, če se strinjajo z podanim poročilom.

Soglasno sprejeto!

Predsednik zasedanja predlaga nato naslednji
d n e v n i r e d:

1. Poročilo o delu Izvršilnega odbora.
2. Poročilo komisije za odloke:
 - a) ustanovitev podjetij, ustanov in državnih obrtnih obratov;
 - b) spojitev podjetij;
 - c) preimenovanje podjetij;
 - č) ustanovitev Zadrúžnega sklada, določitev števila članov Zadrúžnega sveta in imenovanje direktorja Zadrúžnega sklada.
3. Razrešitev dveh sodnikov in izvolitev treh sodnikov okrajnega sodišča glavnega mesta Ljubljane.

Soglasno sprejeto!

1. POROČILO O DELU IZVRŠILNEGA ODBORA.

Tov. podpredsednik S i t a r France poda naslednje poročilo:

Tovariši in tovarišice ljudski odborniki! Stojimo pred zaključkom četrtega leta naše prve petletke, leta, ko vsi naši narodi vlagajo ogromno naporov za zgraditev socializma in dosego ciljev, ki jih je postavila pred nas naša Partija in naše vodstvo.

Vsi napadi in klevete, ki so prišli nad nas s strani kominformovskih držav niso mogli pokolebati naše delovne ljudi v borbi za plan, v borbi za dosego naših ciljev.

Vsled tega je popolnoma razumljivo, da se je tekom letošnjega leta stalno postavljala tudi pred nas ena in samo ena misel, kako premagati težave in doseči v objektivnih pogojih zadovoljive uspehe. V koliko in kako smo uspeli, bo razvidno iz nadaljnega mojega poročila.

Priznati moramo, da smo kljub napakam in pomanjkljivostim dosegli pomembne uspehe v glavnem zaradi visoke zavesti naših delovnih ljudi, ki so razumeli čas, v katerem se nahajamo in so s pravim patriotizmom premagovali težave, ki so se z dneva v dan postavljale pred nas. Práv tej visoki patriotski zavesti državljanov se imamo v glavnem zahvaliti, da je bilo mogoče četrto leto petletke v teh pogojih s takim uspehom zaključiti.

Kakor se je tisoče in tisoče delovnih ljudi širom naše domovine s pravim heroizmom borilo za dosego planskih nalog, tako so se tudi naši delovni kolektivi z največjo upornostjo borili, da premagajo težave in slabosti ter leto zaključijo s čim večjim uspehom. Skoraj je težko oceniti, v katerem kolektivu je bila ostrejša borba, ker je to hotenje obstojalo v glavnem povsod. Vsled tega so rezultati tembolj pomembni, če poleg ostalega upoštevamo dejstvo, da so lokalna podjetja občutno trpela v zvezi z uvozom potrebnih surovin, kakor tudi nadomestnih delov za precej zastarelo in zaostalo mehanizacijo, vendar so z veliko iznajdljivostjo dosegla proizvodni plan v lokalni industriji v višini 102%, v družbeni in-

industriji 87%, v obrti 91.2%. Ali za vso industrijo in obrt 100.1%.

Navedel bi še par podatkov, kako je bil izpolnjen plan po posameznih strokah:

1. Predelava nemetalne industrije (pečarstvo)	218%
2. Usnjarska industrija	140% (Torbica 152%)
3. Gradbena industrija	121% (Kamen 138%)
4. Živilska industrija	121% (Alko 187%)
5. Predelava koksa	116% (Plinarna)
6. Papiрна industrija	100% (Kuverta 123%)
7. Lesna industrija	99% (Stavbno mizarstvo 121%)
8. Kovinska industrija	88%
9. Tekstilna industrija	86%
10. Elektroindustrija	79%

Če upoštevamo, da je bil letošnji plan postavljen v višini 92.7% napram letu 1949, da je bil pa plan tržnega dobička povišan skoraj za 150% in isti dosežen z 85% in če poleg tega upoštevamo, da se je število delovne sile zmanjšalo za 15%, plačni fond pa celo za 24% (zmanjšanje nadur) potem šele lahko ocenimo delo in napore naših delovnih kolektivov.

Vsled tega se v imenu ljudskega odbora najiskrenejše zahvaljujem vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli, da so bile težave premagane in doseženi tako vidni uspehi.

V zvezi z delom Izvršilnega odbora bi hotel opozoriti ljudski odbor še na en problem, o katerem v zadnjih letih po osvoboditvi nismo vodili dovolj računa. Prav gotovo, da ne moremo govoriti o dvigu življenskega standarda, če istočasno z razvojem industrije ne razvijemo v dovoljni meri obrtništva in tako omogočimo zadostitev potreb prebivalstva. V letošnjem letu, kakor tudi v prejšnjih letih je bil visok procent obrtnikov zadolženih pri tako imenovanih planskih in prioritetnih delih, tako da je prebivalec zelo težko prišel do obrtnika, ki bi lahko zadostil individualnim željam in potrebam. Se več. Vsled velikih potreb, ki so se kazale po strokovnem kadru v naši industriji je dejansko grozila nevarnost likvidacije nekaterih prepotrebnih panog v našem obrtništvu. V letu 1950 smo skušali to stanje popraviti, vendar nismo mogli ogromni izpad v prejšnjih letih tako hitro nadomestiti, posebno še, ker je bila sama orientacija obrtništva obrnjena k delavnosti, ki jim je vsled dobre konjunktore omogočila večje dohodke in to predvsem v obrtno proizvodjalni dejavnosti kot so: igračkarji in izdelovalci tekstilne, lesne, usnjene in kovinske galanterije, ter izdelovanje kemičnih in kovinskih izdelkov, dočim je bil porast uslužne dejavnosti samo v socialističnem sektorju.

Analiza razvoja obrtništva za zadnja tri leta nam kaže, da se je sicer stanje iz leta v leto izboljšavalo, vendar pa še zdaleka ne moremo doseči predvojnega stanja. V nekaterih panogah se je pa še celo v letu 1949 zmanjšalo.

Gornja tabela nam najnazorneje pokaže, kako je šel razvoj:

V letu 1948 smo imeli na področju mesta
1587 obrtnih obratov z 4.163 delovne sile
v letu 1949-1414 obrtnih obratov z 4.965 delovne sile
v letu 1950-1573 obrtnih obratov z 6.448 delovne sile.

Iz tega je razvidno, da se število obratov ni povečalo, pač pa se je povečalo število delovne sile, ki gre predvsem na račun jačanja socialističnih obratov.

Analiza nam pokaže, da se je v nekaterih strokah število zaposlenih iz leta v leto zmanjševalo, tako na primer: v klepar-ski stroki je prišlo v letu 1948 na 1 delovno silo 956 potrošni-kov, v letu 1950 pa na 1 delovno silo 1223 potrošnikov. V insta-laterski stroki v letu 1948 - 1842 potrošnikov, v letu 1950 - 1928 potrošnikov.

Iz tega je razvidno, da smo nekatere obrti popolnoma zane-marili in da nas te številke resno opozarjajo na obstoječo nevar-nost.

Posebno poglavje je vprašanje obrtnega naraščaja vajencev, saj so nekatere panoge obrtništva ostale brez vsakega vajenca ter nam vsled tega resno grozi likvidacija nekaterih prepotrebnih obrti. Na primer:

v graverski stroki	- nobenega vajenca
v črkoslikarski	- 1 vajenec
v galvanizerski	- 1 vajenec
v optiki	- 2 vajenca
v natakarski	- 3 vajenci
v dimnikarski	- noben
v kotlarski	- 3 vajenci
v urarski	- 2 vajenca.

Poleg tega je pa v zadnjem času občutno padel dotok vajencev v zidarski in krovski stroki tako, da je trenutno v teh dveh stro-kah samo 83 vajencev.

Vsled tega smatram za potrebno, da se bo bodoči Izvršilni odbor moral resno pobaviti s temi vprašanji ter postaviti pred poverjeništvu za obrt, kakor tudi pred poverjeništvu za delo važno nalogo, da se to stanje popravi in poskrbi potrebna delovna sila, kakor tudi, da se poskrbi za vzgojo novega naraščaja. Poleg tega pa, da se bo vodila posebna skrb za uslužnostno obrt, ker je prav ta v močnem upadanju napram predvojnemu stanju.

Kakor v prejšnjih letih, tako se je tudi tekom tekočega leta z največjo ostrino postavljalo pred nas vprašanje preskrbe tako z garantiranimi, kakor tudi z negarantiranimi artikli, ki pa predstavljajo dnevne človeške potrebe. Ta problem je silil še tembolj v ospredje, ker je letošnja suša močno prizadejala tista področja, ki so v normalnih prilikah vplivala na ljubljanski trg.

Če pogledamo samo realizacijo garantirane preskrbe, vidimo, da so bile potrebe pokrite

v mlevskih izdelkih v višini	89.8%
v maščobi	74.6%
v mesu	72.2%
v sladkorju	83.5%

V zadnjih dveh mesecih je bilo v teh artiklih pokritje 100%.

Ker je bil v teh najvažnejših artiklih občuten izpad, se je tembolj ostro postavljalo vprašanje predmetov prostega trga, ki pa ni bil zadovoljivo založen in so se vsled tega na ljubljan-skem trgu občutno dvigale cene.

V zvezi s tem bi hotel poudariti, da vzroke takemu stanju ne moremo pripisati samo objektivnim težavam, temveč je potrebno iskati vzroke tudi v subjektivnih slabostih, ki se na eni strani kažejo v kapitulanstvu naše operative pred težavami, češ, da se ne da ničesar ukreniti, ker je pač taka situacija, na drugi stra-

ni pa vsled slabe orientacije prav na te stalne najbolj kritične momente, ki se periodično vsako leto ponavljajo.

Dejstvo, da je Ljubljana z leta v leto močnejši potrošni center in da sedanja predvsem agrarna proizvodnja v nobenem primeru ne zadostuje, nam nujno narekuje, da ta vprašanja v nobenem trenutku ne smemo podcenjevati in da tudi takrat, ko je na videz najboljše, ne smemo biti zadovoljni.

Potrebno bo, da bo naša trgovska operativa delala z večjo skrbjo za ljudi in da se bo kot taka borila, da odkloni vse subjektivne slabosti, ki jim v marsikaterem primeru kljub težavam in naporom preprečujejo izpolniti naloge. Naloge delavskih svetov v teh obratih so ogromne, vendar hvaležne, če se zavedajo, da oni predstavljajo eden od najvažnejših sektorjev ter da vse karkoli bodo dobrega napravili, so napravili za delovnega človeka, ki zopet na drugem delovnem področju vlaga svoje napore.

Dobra preskrba mesta ni odvisna samo od nabave blaga, temveč tudi od pravilne, pravične in hitre distribucije. To nalogo bomo lahko v redu izvršili samo, če bomo k reševanju tega problema pritegnili čim širši krog ljudi, ki bodo z množično kontrolo omogočili, da bo razdelitev blaga potekala tako, kakor je v njihovem interesu. Dejstvo je, da bomo lahko subjektivne napake odstranili samo takrat, ko bomo dobili neposreden kontakt z državljanji in s tem preprečili birokratsko in papirnato reševanje postavljenih nalog.

Seveda bi bilo napačno, da govorimo samo o tem, da je izvor iskati edino v subjektivnih slabostih, ki izvirajo iz trgovine, temveč da gre dobršen del na slabosti, ki se kažejo pri slabem izpolnjevanju odkupnih planov, kar ima neposreden vpliv na naše garantirane kvote. Če pogledamo samo, kako to stanje izgleda pri nas, pa nam bo takoj jasno, zakaj nismo mogli pokriti garantirano preskrbo 100%.

Odkup belih žit je bil izvršen	94.6% in to
v združnem sektorju	96%
v privatnem	93%
najslabši RLO II z 88.4% in RLO V z 89%	
<u>v prašičih</u>	73.3% (najslabši RLO V z 48.8%)
<u>v naščobi</u>	58.7% (najslabši RLO V z 41.6%)
<u>v krompirju</u>	89% (najslabši RLO I z 67% in RLO V z 77.7%)
<u>v mleku</u>	82% (najslabši RLO III z 70% in RLO V z 77%)

Precej večji izpad je pa pri zelenjavi in je od planiranih količin doseženo samo 85.46%.

Če upoštevamo, da ni bil izvršen v celoti odkup najvažnejših prehrambenih proizvodov, na drugi strani pa tudi ne realizacija planov zelenjave, nam je tembolj jasno, da je imelo tudi to dejstvo precejšen vpliv na stanje preskrbljenosti trga.

Kje je iskati vzroke?

Že sami občni zbori KDZ so pokazali smer, v katero se naj zadruga na področju mesta razvijajo, s perspektivo, da bi bila potrebna orientacija zalaganja ljubljanskega trga in kritja potreb prebivalstva. Vendar moramo kritično priznati, da te pomoči ljubljanskemu trgu z malimi izjemami od strani KDZ ni bilo občutiti.

Iz analize dosedanjega dela KDZ je razvidno, da tudi v letošnjem letu nismo dosegli zaželenega uspeha. KDZ so od svojega pred-

videnega plana za glavne kmetijske proizvode dosegle sledeče količine
Od predvidenega plana proizvodnje zelenjave samo 85.85%
v krompirju - 86%
v maščobi - 66%
v mleku - 72%.

Če upoštevamo, da so se formirale KDZ v glavnem s tem namenom, da povečamo s cenejšo in boljšo obdelavo zemlje hektarske donose predvsem tistih proizvodov, ki jih ljubljanski potrošnik neposredno dnevno potrebuje, se s tem večjo ostrino postavlja prav to vprašanje pred nas. Trditev, da za povečanje teh proizvodov potrebujejo znatno več delovne sile ne drži, ker gre v glavnem za proizvode, ki jih lahko pridelujemo na kmetijski način, t.j. zelje, ohrovt, pesa, koleraba, fižol, zgodnji krompir itd., ki pa predstavljajo za ljubljanski trg pomembno postavko, saj moramo iste celo uvažati iz ostalih republik.

Smatram, da je potrebno poiskati vzroke drugod. Kakor je razvidno iz analize so se člani KDZ orientirali v veliki meri na ohišnice, saj znaša povpreček ohišnice 92 arov in to najboljših površin, v glavnem orne zemlje. Seveda je potrebno za te površine dosti delovne sile, posebno še, ker se v veliki meri bavijo s pridelavo drobne zelenjave, katera zahteva zaradi razdrobljenih površin in primitivne obdelave dosti več delovne sile, kakor bi bilo potrebno na večjih kompleksih, kjer se lahko obdelava vrši z mehaničnimi pripomočki. V tem je treba iskati glavne vzroke upadanja kmetijske proizvodnje na zadružnem sektorju. Zato je potrebno, da MLO, kakor tudi RLO skupaj z mobilizacijo najširših množic dosežejo, da bodo naše KDZ preorientirale svojo proizvodnjo tako, kakor jo narekujejo potrebe ljubljanskega trga, ker bodo na ta način tudi same dobile močnejšo materialno osnovo.

Skoraj ista ugotovitev velja tudi za naša državna posestva, ki niso v celoti izpolnila postavljenih nalog v pogledu proizvodnje zelenjave, tako da je bil plan realiziran v višini 92%.

V tem pogledu je zlasti omeniti posestvo Jesenkovo, ki je doseglo plan zelenjave samo z 81.7% ali 3237 ton. Najboljše pa je izpolnilo plan posestvo Mengeš-Pšata v višini 119.66% ali 4.249 ton. Vsled tega mora veljati ista orientacija v prihodnjem letu tudi za državna posestva in sicer, da v prihodnjem letu v znatno večjih količinah prispevajo k ljubljanskemu trgu, kar bo imelo za nujno posledico znižanje cen na trgu in prispevalo k izboljšanju življenjskega standarda našega delovnega človeka.

V zvezi s tem bi hotel opozoriti ljudski odbor še na en moment, ki se ga ne bi smelo v sedanjih pogojih izgubiti iz vida.

Na področju mesta Ljubljane imamo vse polno manjših parcel, ki so iz kateregakoli vzroka ostale neobdelane ali slabo obdelane. Smatram, da je v današnji situaciji potrebno poskrbeti, da niti en m² zemlje ne bo ostal neobdelan in da je zato potrebno zainteresirati tiste ljudi, ki so pripravljeni te površine čim boljše obdelati, čeprav samo za lastne potrebe, ker bomo na ta način skupaj z vrtničkarji lahko znatno prispevali za povečanje količin prepotrebne zelenjave. Ljubljana je še od nekdaj veljala za mesto, ki se ne odlikuje samo po svoji legi, temveč tudi po sami urejenosti in čistoči.

V zadnjih letih se je Ljubljana povečala skoraj za 1/4, komunalne naprave so pa ostale iste, v kolikor niso zaradi iztrošenosti še v slabšem stanju, kajti vsa leta okupacije, kakor tudi po osvoboditvi se ni dovolj vodilo računa o najvažnejših komunalnih napravah. Posledica tega je bila, da so tekom zadnjega leta vsa

višje ležeča stanovanja ostala brez vode, ker kapaciteta vodnjakov, niti samo omrežje ni moglo zadostiti potrebam. Zato je bilo treba nujno pristopiti k gradnji tretjega cevovoda, ki je bil letos v septembru mesecu dograjen. Istočasno se je pričelo z gradnjo šestega vodnjaka, ki je bil dograjen prav tako v septembru in ki daje novih 70 sekundnih litrov ali cca 6000 m³ vode dnevno. Gradnja sedmega vodnjaka se nadaljuje in bo predvidoma zgrajen v poletju 1951 s kapaciteto 4500 m³. S tem bi bilo trenutno rešeno vprašanje preskrbe mesta z vodo izvzemši vzhodnega dela (Moste, Zelena jama) zaradi šibkega omrežja za ta predel mesta. Zato je predvidena že v letu 1951 gradnja novega vodnjaka v Novih Jaršah, ki se bo priključil na že obstoječe omrežje in tako pojačal dotok vode na tem delu mesta.

Nasleden problem je ljubljanska plinarna, ki je bila zgrajena leta 1861 in je kot taka objekt, ki sicer še lahko služi, vendar so naprave pomanjkljive in ne morejo v celoti ustrezati potrebam, ki se pa iz leta v leto stopnjujejo, posebno z razvojem industrije in povečanjem laboratorijev in različnih institutov. Ljubljanski potrošnik je najbolj zainteresiran na kvaliteti plina in je v zvezi s tem največ pritožb.

Ljubljanska plinarna kot plinarna starejšega tipa je bila zgrajena za pridobivanje koksa in plina in to iz surovin, ki so za ta dva proizvoda najboljša, t.j. šlezijiški premog, ki ima poleg ostalih prednosti še to, da vsebuje zelo majhen procent žvepla, ki je glavni sovražnik naših gospodinj in vsled tega že zadostuje čistilna zemlja, ki vsrka še tiste majhne količine žvepla.

Od domačih surovin je za predelavo koksa najboljši premog Raša, ki pa vsebuje velik procent žvepla, ki ga čistilna zemlja ne more v celoti odstraniti. Za povečanje kapacitet se je že lanske leto pristopilo k gradnji četrte komorne peči, vendar so ta dela končana šele 30% zaradi pomanjkanja uvoženih armatur in materiala.

Za izboljšanje kvalitete plina so se zaenkrat podvzeli sledeči ukrepi: Namesto raškega premoga se bo v večjem procentu uporabljal premog rudnika Laško, ki od domačih premogov vsebuje najmanj žvepla, čeprav gre v tem primeru na škodo kvalitete koksa.

Od važnejših komunalnih vprašanj bi se dotaknil še vprašanja kanalizacije.

Projekt gradnje zbiralnega kanala se počasi nadaljuje, vendar še zdaleka ne bo v celoti rešil tega problema posebno ne za severovzhodni del mesta, ki je v glavnem ostal brez kanalskih naprav. Ker se je z gradnjo nekaterih večjih objektov na tem predelu mesta pokazalo kot nujno, da dokler se ne reši to vprašanje ne moremo misliti na nadaljnje gradnje, se je v letošnjem letu pristopilo k gradnji kanalizacije v St.Vidu. To vprašanje je bilo še tembolj akutno, ker je resno grozila nevarnost okužbe vsa talne vode ne samo v St-Vidu, temveč celo na savski terasi v Klečah. Nadaljevanje teh del je predvideno tudi v investicijskem planu v prihodnjem letu in smatram, da bi bilo potrebno ta dela v prihodnjem letu tudi v celoti zaključiti, da na ta način očuvamo in zagančimo Ljubljani zdravo vodo. Nič manj resen problem je, kako vzdržati obstoječe kanalske naprave. Vse te naprave so bile zgrajene za Ljubljano z 60.000 prebivalci. Poleg tega skoraj 10 let se ni napravilo malone ničesar za vzdrževanje in obnovitev teh naprav. Ljubljana se je podvojila. Če primerjamo, da je imela Ljubljana pred vojno na vzdrževanju kanalov 12-40 delavcev, danes pa

samo 14 delavcev s povprečno starostjo 50 let nam je jasno, da bo potrebno temu vprašanju v prihodnjih letih posvetiti več skrbi.

Še nekaj besed o prometu. Ne moremo si predstavljati normalnega gospodarskega razvoja mesta brez dobrih prometnih zvez. Povečanje števila prebivalcev je vplivalo tudi na povečanje števila potnikov, kakor je razvidno iz naslednje primerjave. Pri istih prevoženih kilometrih 1940 leta 25.000 potnikov, danes 118.000 potnikov dnevno.

Iz tega je razvidno, da se je tramvajski promet povečal za 460% in da kljub temu ni mogoče zadostiti vsem potrebam in da je ostalo še nerešno vprašanje povezave z Bežigradom in Ježico.

V ta namen se je že tekom letošnjega leta pristopilo k realizaciji projekta in uvedbe trolejbusa. V ta namen je bila sklenjena pogodba s tovarno Fiat za 2 kompletna trolejbusa in 2 šasijske z motorji. Ta pogodba bo realizirana tekom januarja tako, da bo v prvih mesecih prihodnjega leta pričakovati, da bo stekla trolejbusna proga na Ježico.

Za boljšo povezavo s Šiško se pripravlja projekt drugega tira in to od Ajdovščine do Remize, kjer bi se napravila pentlja tako, da bi se na tem delu proge lahko vzpostavila tudi krožna proga. Problem so žlebičaste tračnice iz uveza, kar pa smatram, da bi se dalo rešiti tudi na ta način, da se zamenjajo žlebičaste tračnice na Masarykovi cesti z navadnimi železniškimi tračnicami in tako pridobimo žlebičaste tračnice za novo progo na Celovški cesti. V zvezi s prometom na področju mesta bi hotel dati še par pripomb z ozirom na stanje naših cest.

Mislím, da se vsi brez izjeme strinjate, da stanje naših cest ni zadovoljivo. Kje so vzroki temu stanju? Res je, da se je površina cest (težki tlak, rahel tlak in makadam) povečala od 700.000 m² v letu 1939 na 2.000.000 m² v letu 1950 in da zaposluje podjetje za ceste od predvojnih 150 delavcev v letu 1950 samo 65. Poleg tega, da se je tovarni avtopromet tudi znatno pojačal. Vendar smatram, da mimo ugotovitve, da so ceste, kakor tudi pločniki v tako slabem stanju, ne moremo iti ravnodušno. Vsled tega mislim, da bi bilo potrebno napraviti analizo in mogoče neke posle v zvezi s skrbjo na ceste prenesti na RLO, ki bi lažje mobilizirali in zainteresirali državljane, konkretno terenske svete, ki bi ta problem pomagali rešiti.

Na vsak način pa bo potrebno preskrbeti investicijska sredstva, kakor tudi pojačati število delavcev,

Tovariši in tovarišice! Moje poročilo je zajelo v glavnem samo problematiko, ki se nanaša na trenutno najvažnejša gospodarska vprašanja, vendar je iz tega poročila razvidno, da smo kljub težavam in napakam dosegli uspehe, ki bi pa bili lahko še večji, če bi se povsod in v vsakem trenutku znali bolj vztrajno boriti proti težavam, ki izvirajo iz trenutne situacije.

Kot ena o najvažnejših in stalnih naših nalog tudi v prihodnjem letu se postavlja pred nas vzbuditi zavest do državne imovine in splošnje štednje. To naše hotenje moramo čutiti na vsakem koraku pri vsakodnevnem delu, tako v upravnem aparatu, kakor tudi v operativni.

Boriti se za zmanjšanje aparata in zato za čimboljšo strokovno usposobljenost. Zmanjšati materialne izdatke in izboljšati samo disciplino. Povečati štednjo surovin in iste čimbolj racionalno

izkoristiti ter uvesti pravi socialistični odnos do državne imovine. Voditi računa o objektih, da se isti primerno vzdržujejo in zavarujejo pred propadanjem, pa naj bodo splošno ljudsko premoženje ali privatna lastnina.

Prepričan sem, da bodo naši delovni ljudje razumeli naše hotenje in da bomo tudi prihodnje leto, kot zadnje leto prve petletke uspešno zaključili. Premagali bomo vse težave zaradi tega, ker globoko verujemo v zmago socializma in ker nas preveva visoka zavest in ljubezen do naše domovine in ker verujemo v ustvarjalne sile naših delovnih ljudi.

Po poročilu tov. podpredsednika Sitarja predlaga predsednik zasedanja 15 minutni odmor, med katerim naj se tovariši ljudski odborniki prijavijo k diskusiji.

Kot prvi se k diskusiji prijavl

tov. B o h Jože:

Iz poročila podpredsednika tov. Sitarja je razvidno slabo stanje kanalizacije v Ljubljani in bo gotovo za izboljšanje tega vprašanja pripomogla tudi ustanovitev novega podjetja "Mestna kanalizacija", katerega bomo ustanovili na današnjem zasedanju. Stanje kanalov v Ljubljani je zelo kritično, ker so stene cevi že tako izrabljene, da propuščajo in se fekalije odtekaajo na več mestih v zemljo. Novogradnji kanalov bo potrebno posvetiti več pozornosti zlasti na področju St.Vida in to tako, da bodo dokončno dograjeni in koristili svojemu namenu. Pospešiti bi bilo tudi dokončanje zbiralnega kanala, za katerega je bilo doslej vloženih cca 40 milijonov dinarjev, vendar se še ni izgradil do one višine, da bi se lahko koristil. Investicije, ki so predvidene za izpopolnitev kanalskega omrežja v prihodnjem letu so minimalne in ne bodo zadoščale niti za področje St.Vida ter semmnenja, da bi se predhodno izdelal načrt, bo li mogoče z razpoložljivimi investicijami zgraditi kanalsko omrežje do stanja možnosti koriščenja, v nasprotnem primeru pa smatram, da bi se od gradnje odstopilo. Opozoriti bi bilo prebivalstvo Ljubljane, da naj z ozirom na itak slabo stanje kanalizacije ne meče v kanale razne predmete, ki povzročajo zamašitev, ker je to v korist njih samih, kot tudi celotnega prebivalstva mesta, po drugi strani pa je to tudi v zvezi s čuvanjem državne imovine.

Tov. P o l j a n a r Ciril:

RLO V je po vprašanju odkupa na zadnjem mestu - kot je navedel tov. podpredsednik. K temu bi pripomnil, da je RLO V šibak delno tudi zaradi tega, ker živi nekako svoje življenje, odrezano od mesta in bi moral RLO posvetiti več pažnje povezavi z mestom. Pri tem ne mislim samo konkretne povezave za izboljšanje prometnih zvez, temveč gre tu tudi za boljšo povezavo v kulturnem življenju, kot tudi glede oskrbe potrošnikov s potrebnimi artikli. Rajon V se še vedno smatra, oziroma prebivalstvo ima občutek, da to ni del mesta Ljubljane, temveč da je to še vedno Kašelj, Polje, Zalog, Vevče, da so to vasi na robu Ljubljane, ki z mestom nimajo dosti skupnega. Zato je potrebno Rajonu V nuditi materialno bazo, da se bo to stanje odpravilo. Poboljšava je nastopila v trenutnem izboljšanju prometnih zvez z vpeljavo avtobusne zveze Ljubljana-Polje, vendar je ta zveza po izjavi Putnika le začasna in bo z mesecem marcem odpadla. Zelja prebivalstva je, da ta zveza ostane stalna. V zvezi s tem bi

pripomnil tudi k ceni mesečnih vozovnic 260.- din, kar je precejšnja obremenitev za delavstvo in nameščenstvo v primerjavi z vožnjo na železnici, ki stane 80.- din, dočim cena din 10.- za enkratno vožnjo za kmečko prebivalstvo ni previsoka.

Popravo ceste Ljubljana-Zalog bi bilo nujno izvesti, ker je v tako slabem stanju, da vsled tega močno trpijo že sama prevozna sredstva.

O elektrifikaciji Podgrada je bilo že opetovano poročano na ljudskem odboru, vendar se stvar še vse doslej ni izvedla. Zato v imenu prebivalstva rajona V prosim ljudski odbor, da posveti temu delu mesta večjo pozornost in doseže tako boljšo povezavo, ki je nujno potrebna, da bo tudi ta del mesta zaživel drugačno življenje.

Tov. dr. P r e t n a r Jože:

Osvetlil bi vprašanje obrti, ki je za življenski standard večjega pomena, kot so si doslej nekateri mislili in je tudi prav vsled tega vprašanje obrti precej zanemarjeno. Služnostna dejavnost, kot je to popravila čevljev, izdelava oblek, popravila žlebov in drugo, je stvar male obrti in ne industrije. To pa je zopet v zvezi z delovno silo, ki dosega danes v petem letu po vojni komaj predvojno stanje. Petletni plan predvideva dvig obrtne proizvodnje na 148%, vendar smo doslej v četrtem letu petletke dosegli v Ljubljani le 100%. Obrtnih delavnic je za cca 30% manj kot pred vojno. To se deloma izenači s koncentracijo manjših obrtnih delavnic v večjo, vsled koncentriranja delovne sile v enem obratu, vendar po drugi strani zopet vidimo, da se je to delovno silo odtegnilo o dela široke potrošnje in se jo angažiralo na raznih planskih delih in je prav vsled tega kapaciteta v gotovih strokah padla za polovico, ali vsaj četrtno. Poleg tega dobe večje delavnice bolj industrijski karakter in niso tako dostopne širokim množicam. Treba je vpoštevati napotila vlade in linijo naših merodajnih gospodarskih faktorjev, da se posveti več pozornosti potrebam naše široke potrošnje in da zaradi tega okrepimo obrtno delavnost, zlasti v socialističnem sektorju. Povdarim pa, da je treba obrtnim delavnicam preskrbeti ustrezni drobni material, da bodo dejansko obrtniki lahko pristopili k izvrševanju služnosti.

Sem spadajo tudi obrti, ki so po svojem značaju komunalnega pomena, kot so pralnice, šivalnice, likalnice. So to podjetja, ki so zvezana s precejšnjimi investicijami in utegnejo biti tudi pasivna, vendar so velikega pomena za kritje potreb široke potrošnje. Politika MLO-a mora iti za tem, da se tudi kleparska stroka izvzame iz planskih del do največje mere možnosti in da se kvalificiranega strokovnega kadra ne zaposluje na nestrokovnem delu, kot se še doslej dogajajo primeri in je pogost primer, da obrtna delavnica ostane po odhodu vajencev na tromesečni strnjeni šolski strokovni pouk in po odhodu pomočnikov na nestrokovna dela, brez potrebnega strokovnega kadra.

Stanovanjski fond je po obsegu silno zastal vsled izgube 4 vojni let in vsled nezadostnega pristopa k gradnji stanovanjskih zgradb po vojni. Predvsem se opaža razpadanje na starih stavbah, ker se jih nezadostno vzdržuje. Tudi pri vzdrževanju stanovanjskega fonda igra veliko vlogo obrtna dejavnost.

Kritično je vprašanje zadostnega obrtnega naraščaja. Vajence ne smemo gledati samo kot bodoče pomočnike v mali obrti ali

mojstre, temveč bodo to kvalificiran kader, ki je važna rezerva delovne sile za našo industrijo. S tem v zvezi pa je treba tudi rešiti vprašanje primernih delavnic, kjer se obrtni naraščaj izobrazuje.

Zanemarjenost in zaplevljenost nekaterih ljubljanskih ekonomij gre po izjavi upravnikov na račun pomanjkanja delovne sile. To dejstvo sicer drži, vendar bo treba v bodoče na zemlji, ki je predvidena za gojenje povrtnin zaposliti več delovne sile, ker je to zemljo treba stalno obdelovati in bolj intenzivno. Za uspeh dela pa je potrebno tudi zadostno gnojilo, ker je v nasprotnem primeru trud zaman in se pridela kvečjemu vloženo seme. S tem v zvezi bi omenil, da je v Ljubljani mnogo površine, orne zemlje, uničene z izkopavanjem kanalov. Kanalizacija je sicer potrebna, vendar se pri tem delu zajema preširoke komplekse in se po nepotrebnem uničuje orna površina.

Kar se tiče elektrike bi omenil, da je razsvetljava, zlasti v predelu rajona IV (Tržaška, Prešernova, Rimska cesta) pomanjkljiva in skoraj redno zvečer ob 3/4 18 uro odpove, kar je zelo mučno zlasti za one, ki imajo male otroke, bolnike, kot tudi za zaposlene ljudi po uradih. Po izjavi strokovnjakov se s stalnim prekinjanjem toka dela škoda, ki ima lahko večje posledice, za katere bo v slučaju večjih okvar moral nekdo odgovarjati (MLO ali DES).

Tov. P a h o r Jože:

Ko so se spomladi leta 1949 na področju Ljubljane organizirale KOZ, sem opozarjal na potrebno budnost, da se bodo zadrage vodile po namenih našega socialističnega gospodarstva. Naletel sem pri nekaterih tov. ljudskih odbornikih na nerazumevanje - milo povedano. Razvoj v kmečkih zadrugah samih je pokazal, posebno v letošnji pomladi, kako so bili pozivi na budnost utemeljeni.

Danes se je v Ljubljani pridružilo temu vprašanju še drugo, bistveno drugačno, toda po svojem pomenu dalekosežnejše kot prejšnje. To je vprašanje vzgoje naše mladine. Javnost se je že začela ukvarjati z njim, znamenje, da je vprašanje v toliko dozorelo, da je treba misliti na odpomoč. Partija je že pred letom na III. plenumu CK z resolucijo o šolstvu dala naloge, ki jih je treba izvršiti, če hočemo naprej, kvišku; izvajanje teh nalog pa nam nudi že obilico gradiva, ki je v zvezi z socialistično pedagogiko in didaktiko. Mislim pri tem predvsem delo šolskih svetov. V Ljubljani imamo že prve praktične rezultate šolskih svetov, ki so - moram reči - v bistvu velik korak naprej na področju našega šolstva in vzgojstva. Ne vem, kako velja to za ostale rajone, toda v II. rajonu je - po zaslugi prosvetnega poverjenika tov. Gabrovška - izvedeno pomembno delo, pa če je tudi šele v početnem stanju.

Buržuazija ljudskim množicam ni dala besede v prosveti. Prosveta ji je bila orodje, ki naj utrjuje moč buržuaznega reda, njen izkoriščevalski red. Šolski sveti so pravo nasprotje buržuazne prosvetne politike. So izraz socialistične demokracije, ki teži za tem, da ljudstvo, v prvi vrsti starši sodelujejo v vprašanjih šole in vzgoje. To je največjega pomena. Le skladnost, soglasje med šolo in domom, med starši in prosvetnimi delavci daje jamstvo za uspehe pri vzgoji in pouku. Šolski sveti so orodje te skupnosti. V vzgojnih vprašanjih ni malenkosti - prva majhna tatvina otrokova, mimo katere gredo starši molče, je lahko vzrok,

da zraste otrok v pokvarjenca. Zato je v vzgoji in pri pouku potrebna kontinuiteta, stalna skrb, stalna pažnja nad mladino in njenim razvojem. Tu so šolski sveti tisti organ, ki sistematično zasleduje vzgojni in učni razvoj mladih ljudi, učencev in dijakov.

So pa šolski sveti še mnogo več. Socialistična zgradba človeštva terja socialističnega člana družbe in ta ne more zrasti kot divja roža nekje v puščavi. Človeka oblikujejo in določajo družbeni vplivi, gmojni, duševni, kulturni, нравstveni, mladi človek je vsota vseh teh vplivov. Kapitalizmu niso bili mar, socialistična družba pa mora z njimi računati, še več, mora jih držati v rokah, z drugo besedo, voditi mora vzgojo in izobrazbo mladine. O tem ni diskusije. Vprašanje je le, kako to socialistična družba praktično rešuje. Lahko ugotovim, da se takemu vzgojnemu delu še najbolj približujemo s šolskimi sveti.

Šolski sveti se v učno delo naj ne vmešavajo! Pravilno, saj je socialistično jedro pouka kot edino pravo določila že ljudska oblast. To je pridobitev osvobodilne vojne, moramo jo braniti za razvoj mlade generacije. Ustanovitev šolskih svetov nima namen, da se zajamči vzgoja in pouk mladine v socialističnem pravcu. Brez pravilne socialistične vzgoje in socialističnega pouka nove generacije si ni mogoče predstavljati, kako naj bi se utrdile pridobitve našega narodnega socialnega prevrata. Ne skrivajmo si, da v odgoji nove mladine ni vse tako, kot bi moralo biti. Šola sama ne more biti merilo, ker je to le en tir, po katerem gre razvoj mlade generacije. Prezrli smo, da je tudi pouk, učni uspeh dijakov odvisen od močnih zunanjih činiteljev. Že prvi posveti šolskih svetov - kjer jih niso smatrali zgolj za neko novo uradno dolžnost - so to pokazali.

V splošnem lahko ugotavljamo, da se starši, posebno matere zelo zanimajo za napredek v šoli, pa tudi za vprašanja, ki so s tem v zvezi, za vsa vzgojna vprašanja. Vprašanja, ki zadevajo mladino, so materam vsaj tako važna kot vprašanje vsakdanje preskrbe. In tega moramo biti veseli. Roditeljski sestanki, kjer jih je učiteljstvo prav razumelo, so pokazali, da je večina staršev zainteresirana na pravilnem razvoju svojih otrok. Videli pa smo, žal, da je poleg te večine neka plast staršev, ki jim lastni otroci niso dovolj mar, pa da imamo tudi starše, ki svoje otroke kvarijo in moralno uničujejo. Tatvine, moralna izpriženost, celo izsiljevanje in organizirana mladinska kriminaliteta so danes resen signal, kako so šolski sveti nujno potrebni. Prav tako kot v političnem življenju je tudi pri vzgoji mladine veljaven Leninov nauk, da je potrebna akcija, če hočemo razmere spremeniti, izboljšati. S šolskimi sveti je dana ta možnost. Zeleti bi bilo, da se šolski sveti izvedejo na široko z vso ono žilavostjo, ki jo je vredna pomembna, za razvoj mladine in prihodnost naše države tako važna stvar.

Naj navedem nekatere podrobnosti iz nalog, ki se pojavljajo v področju dela šolskih svetov. V Spodnji Šiški se je kot ena prvenstvenih zadev pojavilo vprašanje šolske zgradbe. Marsikje je ponos kraja vzorno šolsko poslopje. Tudi v Ljubljani je nekaj stavb, ki so mestu v čast. Danes je vsako poslopje del stanovanjskega vprašanja. Četrtna prebivalstva se prišteva tistim, ki so s šolo še v tesni zvezi: DID-i, osnovne, gospodarske, srednje, visoke šole. Če računamo, da je v Ljubljani nekaj deset-tisoč ljudi v šolskih zgradbah do 6 ur na dan, smo si na jasnem, da morajo biti te zgradbe higienične. Zdrav zrak, svetloba, čistoča, to so nujna vprašanja, mimo katerih ne more in ne sme

komunalna politika, če gre za mladino po šolah. Kar bomo izdali za zdrav razvoj mladine, bo prihranjeno na vsotah, ki bi jih morali izdajati pozneje za bolne ljudi, ki se v mladosti niso dobro razvili z odpornim organizmom. V interesu zdravja generacije je, da se skrbno pazi, kako je s šolskimi zgradbami.

Nedvomno so dnevne naloge n.pr. preskrba, življenjskega pomena. Vendar so poleg njih važne stvari, ki imajo svoj pomen ne le za danes, ampak tudi za prihodnjost. Zato ne smemo zanemariti vprašanj, ki so pereča danes in bodo tudi v prihodnje prav gotovo še bolj kot so trenutno. V javnosti moramo istočasno delati za potrebe dneva, kakor za bodoče generacije.

Tudi ni vseeno, ali so javne zgradbe, kakor so šolska poslopja, mračne kasarne ali prijetni domovi mladine. Če že učenec, dijak ne stanuje v primernem stanovanju, če je prikrajsan za zrak, za svetlobo, naj dobi tega po naših šolah. Ali ne vpliva vzgojno na otroka, če se mudi v lepem, svetlem prostoru? To je toliko važnejše, če se mudi v njem dan za dnem, ure in ure. Dejstvo je, da najdemo med mladino mnogo surovosti. Marsikdaj so temu vzrok neurejene življenjske razmere. Prav tako vplivajo na otrokovo nprav ugodni pogoji v dobrem smislu. Z lepim, estetičnim okoljem v šolskih zgradbah bomo ustvarili mladini nekoliko sončnejšo mladost, kakor jo bomo tudi vzgojili k pravemu vrednotenju ljudske imovine. To ni le naš socialistični namen, kakor tudi naša dolžnost na mestu, kjer se o vsem tem odloča. Gledati moramo tudi naprej.

Šolski svet osnovne šole v Šiški si je zadal kot eno prvih nalog, da šolsko stavbo uredi namenom primerno ter jo reši propadanja. Pripravil je proračun v znesku 1,900.000.- din po strokovnjaku - gradbeniku. Prav v smislu štednje bo potrebno, da se investira v bližnjem času navedena vsota, ako hočemo rešiti stavbo, dokler je to mogoče. Predsednik šolskega sveta je pri IO MLO napravil že korake, uporabil sem še današnjo priliko, da sem se oglasil tudi jaz. Šolski sveti imajo nalogo, da zga-nejo javnost, ko gre za rast in razvoj naše šolske mladine. Javnost se mora zavedati, da silno škodljivo vpliva na učence in dijake tista močna plast staršev, ki se za lastne otroke ne zmenijo, ki zanemarjajo njihovo vzgojo ali mladino celo kvarijo. Skvarjenci so pogosto poguba tudi za dobro vzgojene otroke, v šoli pa je žal mnogo prilike za tako pogubno vplivanje. Šolski sveti bodo tudi lahko mnogo izboljšali, če bodo dosegli cilj, da postanejo ljudska pedagoška avtoriteta na področju, kjer delajo.

V zvezi z delom šolskih svetov so tesno povezani pedagoški delavci na zavodih samih. Če ponekod niso imeli dovolj razumevanja za delo mladinske organizacije, bodo v šolskih svetih lažje opravili tisto delo, ki so ga kot vzgojitelji dolžni opraviti. Pedagoški delavci so odločilni činitelj za pravi razvoj šolskih svetov. Kolikor bolj so s srcem pri mladini in obenem prepričani, da ni druge poti v prihodnjost kot je pot socializma, toliko dragocenejše je njihovo delo. Poznam pedagoške delavce, ki imajo velik vzgojni vpliv na mladino v najboljšem smislu besede, zato bom opozoril na nekatere stvari, ki so po resoluciji III. plenuma CK KPJ v šolstvu vredne omembe. Ne mislim tu na politične smernice, ampak na gmotne razmere pedagoških delavcev. Mislim, da bi se morali bolj ozirati vsaj na tiste, ki se odlikujejo s posebno požrtvovalnostjo pri svojem učnem in vzgojnem delu. Dejstvo je, da je vsako delo človeka

odvisno od njegovega duševnega razpoloženja. Če kdo živi ne neprestani skrbi, se bo poznalo, kako bo svoje delo izvršil. Primer o profesorju, ki si mora sam voziti krompir, je javnosti že znan. Morda je znan še premalo. Ni pa vsakemu jasno, da terja pouk od pedagoških delavcev mnogo priprav. Čim večje so te priprave, tem boljši so učni uspehi pri mladini. Toda, če mora nekdo čakati na to, na drugo potrebnost, dostikrat brezuspešno, bo šlo to na račun njegovega poklicnega dela. In tu so kompromitirani, oškodovani javni interesi, konkretno mladina sama. Pedagoški delavec se mora bolje posvetiti, bolje pripraviti za svoje delo kot oni, ki ga opravlja mehanično. Treba mu je to omogočiti, olajšati mu tiste vsakdanje materialne okoliščine, ki mu jemljejo v škodo kvalitetnejšega dela čas ter ga zagrenjujejo. Tudi zagrenjujejo! In prav tega se moramo bati, kajti postal bo iz pedagoškega delavca plačanec in morda še slab plačanec. Ali bomo imeli moralno upravičenost, da mu potem to še očitamo?

Še en moment bom tu podčrtal. Učno in vzgojno delo po šolah z mladino je - če se morem tako izraziti - višje delo; višje mislim v tem, da je vzgoja oblikovanje najplemenitejše snovi naših otrok, naše mladine. Zato mora biti tako delo na višku. Kakšno nasprotje, če smo komu zaupali pouk in vzgojo mladine, njega samega pa omalovažujemo. Pedagoški delavec bo svojo nalogo vse drugače izvršil, če bo videl, da mu javnost ne odreka priznanja, ne le v besedi, ampak tudi v kakšni materialni ugodnosti. Lahko bi navedel tu več drobnih primerov, ki so mi dali povod, da govorim o tej stvari. Navedel bom le enega, ki naj konkretno pokaže, kako je s tem vprašanjem.

Učitelji in profesorji nosijo pri pouku vrhnje halje, da nekoliko prihranijo pri obleki, ker je tekstila bolj po malem. Šolski svet se je zavzel, da bi si pedagoški delavci nabavili blago za potrebne halje po navadnih cenah - plan I. Ni uspel, vprašanje še ni rešilo tako, kakor bi bilo pričakovati. Dejali boste: take malenkosti! Odgovor je lahek: tem slabše, če se napake delajo, ko gre za malenkosti. Toda vzgoja nove mladine ni malenkost. Vzgoja naše prve socialistične generacije v socialistični Jugoslaviji je velika stvar, vredna, da ji posvetimo najboljše moči, ter jo osvetlimo tudi takrat, ko naletimo na temne strani.

Tov. Š i n d i č Zlato:

V pogledu trgovske mreže bi omenil, da se je v letu 1948 ob likvidaciji privatnega sektorja ustvarjal nov sistem socialistične trgovine. Pri tem se je dajalo povdarka po odpravi grosistov, ki bi izkoriščali skupnost in posameznika. V zvezi s tem pa bi povdaril nepravilen odnos sedanjega mestnega podjetja "Prehrana", ki nastopa kot grosist, do rajonskih podjetij, konkretno do podjetja "Hrana" v rajonu IV. Primer je treba osvetliti iz razloga, da se pokaže zakaj rajonska podjetja, ki vrše predvsem distribucijo blaga ne dosegajo uspehov in postavljenih gotovinskih planov. Mestno podjetje "Prehrana" bi kot socialistično podjetje moralo vršiti svoje posle brez dobička, razen v kolikor gre za pokritje konkretnih stroškov, vendar vemo, da prav to podjetje ustvarja kot grosist težke dobičke, rajonska podjetja pa izkazujejo izgubo. Če vzamemo, da je podjetje "Hrana" kot detajlističen obrat vezan samo na "Prehrano" kot grosista in je njegov obstoj odvisen od višine rabata, potem je razumljivo, da pod pogoji, ki jih nudi "Prehrana" rajonskemu podjetju, ne more ustvariti akumulacije, za katere sicer ne stremi, vendar

mora imeti dohodke za kritje najnujnejših potreb. Narazumljive so kalkulacije mestnega podjetja "Prehrana" zlasti v pogledu masti, katero dobavlja podjetjem po ceni maloprodaje din 55.-, rabat pa se prizna od cene 47.- din. Isto je pri sveži slanini, ko se fakturira po ceni 50.50 din, rabat pa prizna od cene 39.- din. Na vprašanje sveta potrošnikov, zakaj te razlike, "Prehrana" ni dala zadovoljivega odgovora. To vprašanje je treba razčistiti, ker ni pravilno, da rajonska podjetja poslujejo z izgubo, dočim mestno podjetje "Prehrana" ustvarja na račun rajonskih podjetij in potrošnikov dobičke, ki niso v ugled naši socialistični trgovini.

V letu 1948 smo pristopili k oddaji gostiln v socialistični zakup, za kar so se sklenile tozadevne pogodbe z gostilničarji in MLO. V praksi pa se je pokazalo, da so bile te pogodbe zgrešene, ker so socialistični zakupniki imeli glasom teh pogodb možnost zaračunavanja 6% za svojo režijo, dočim smo na podlagi analize ugotovili, da noben socialistični zakupnik ni presegel režije nad 3%. Poleg tega so na račun akumulacije lahko izvajali razne adaptacije in popravila, za čemer so se čestokrat skrivali privatni interesi. Ker smo uvideli to nepravilnost pri samem sklepanju pogodb, smo pristopili k novi ureditvi teh pogodb na ta način, da smo dali socialističnim zakupnikom možnost, da zmanjšajo stroške od 6 na 2% in od 3 na 1%, t.j. za več kot 70 - 80%. Kljub temu pa s strani socialističnih zakupnikov ob zmanjšanju možnosti njihovega zaslužka ni bilo nikakih pritožb in so pristali na te pogoje. Pri tem bi pa še omenil, da rajoni niso imeli nikakega vpogleda v poslovanje gostiln socialističnega zakupa, ker je vse to delo urejal in kontroliral MLO, vendar je bilo RIO-u znano, da socialistični zakupniki delajo z velikim zaslužkom od 10-40.000.- din čistih dohodkov na mesec. Pri vsem tem pa niso niti mnogo delali, temveč so postavljali knjigovodje, ki so jih plačevali po 3.000.- din na mesec in ti knjigovodje so opravljali ta posel tudi v 6 obratih in služili mesečno po 18.000.- din, vse to pa je šlo na račun akumulacije gostilne. Izven tega pa lahko socialistični zakupniki prosto razpolagajo s tokom 5, t.j. da lahko prosto odkupujejo blago; dočim državni gostilni to ni dovoljeno in je vezana le na mestno odkupno podjetje. Zato državna gostilna ne more dosegati tistih uspehov, kot socialistična gostilna. Kot primer navajam, da je državna gostilna imela na ponudbo nakup 1 vagona žganja za ceno, ki bi bila 80.- din nižja od nabavne cene pri mestnem odkupnem podjetju "Gostinstvo", vendar gostilna tega žganja ni smela kupiti z motivacijo, da je za odkupe pooblaščen mestno odkupno podjetje, in da bi ta zaslužek bil prevelik procent dobička..

To so problemi, ki dejansko kočijo delo uprave na RIO-u, ker upravni aparat MLO-a noče razumeti težav, s katerimi se bore rajoni, smatrajoč, da so mestna podjetja višja tipa podjetij. Ni važno, je-li to rajonsko ali mestno podjetje, važno je, da to podjetje dobro uspeva in da dela za interese prebivalstva v Ljubljani.

Tov. ing. Šte v e r Milan:

V pogledu vzdrževanja stanovanjskega fonda bi dodal, da nosijo krivdo za razne okvare tudi najemniki stanovanj, ki nimajo pravega odnosa do stanovanj in sploh do stanovanjskih zgradb. Zato bi morale uprave zgradb kontrolirati najemnike in jim v primeru neizpolnjevanja najemne pogodbe odpovedati stanovanje.

Druga stvar je vprašanje poročanja v naših časopisih. V zvezi z izdano uredbo o štednji so žurnalisti prikazovali in publicirali predvsem odpravo privilegijev. Mišljeni so bili pri tem razni

magazini, avtomobilske vožnje itd. Zdi se mi, da so žurnalisti preveč povdarjali samo to plat uredbe. Razni privilegiji, ki so jih imeli naši funkcionarji, si jih niso sami vzeli, temveč so jim bili dani zaradi tega, ker vršijo važnejše in odgovornejše naloge in nimajo časa skrbeti še za drobne stvari. Prav tako ni pravilno, da se je objavilo v časopisu, da se je direktor Komunalne banke peljal z uradnim vozilom na dopust in po poslih sindikalne podružnice za nabavo krompirja za članstvo; da se je direktorja "Meproma" ožigosalo kot direktorja, ki nima pravega odnosa do personala in dalje, da se je sekretarju Glavne direkcije za lesno industrijo pripisala odgovornost za zakol 10 prašičev. Gotovo je, da se je storilo marsikaj, kar se ne bi smelo, vendar pa so primeri, kot sem jih navedel takšni, za katere ne bi bilo potrebno pisati po časopisih, po drugi strani pa se prizadetim ne daje možnost, da bi potem časopisa obrazložili dejansko stanje in se branili. S takim postopkom, ki so več ali manj otročarije, se bo doseglo, da se ljudje ne bodo upali prevzeti nikakega odgovornega mesta in bi se žurnalisti morali zavedati, da so za svoje delo prav tako odgovorni, kot drugi državljani v svojih poklicih.

Tov. K r i ž a j Franc:

Navedel bi, da je obrtništvo z ustanovitvijo obrtniške zbornice, ki bo združevala v sebi vse tri sektorje, mnogo pridobilo in se bo to tudi odražalo v razvoju obrtništva. Je pa pereče vprašanje obrtniškega naraščanja, kar je bilo povdarjeno v poročilu tov. podpredsednika Sitarja in kar je bilo tudi iznešeno že v diskusiji. Vprašanje obrtniških vajencev je vprašanje moralne in ekonomske strani. Pereče je zlasti glede neprimernih stanovanj v Ljubljani, ker je dom učencev v gospodarstvu premajhen in bi bilo potrebno, da se čimprej pokrene akcija za gradnjo novega doma za učence v gospodarstvu. Druga stvar je vprašanje šolstva. Pristopilo se je k novemu načinu teoretičnega učenja v strokovnem šolstvu, ko so vajenci obvezni vsako leto posecati strnjeni šolski pouk tako, da so v vsej učni dobi 14-16 mesecev izven delavnice. S tem so za to dobo izločeni od strokovnega dela in se mi zdi, da bi bilo poiskati kak drug način pridobivanja teoretičnega znanja, ker za vajenca ni koristno, da je tako dolgo dobo izven delavnice, odtrgan od praktičnega dela. Prav vsled tega se med obrtniki poraja mnenje, da so vajenci dražji od pomočnikov, ker jih morajo plačevati, od dela so odsotni vsako leto 3-4 mesece, po povratku iz šole pa jih morajo ponovno uvajati v delo, kar zahteva precej časa in nastane pri tem vprašanje, v koliko s takim načinom poučevanja ne pada kvalificiranost delavstva.

Na šolskem svetu se je razpravljalo o skrajni zanemarjenosti šolskih poslopij. Razredi so zelo temni, slabo razsvetljeni in ves razred razsvetljuje 40W žarnica. Pereče je tudi vprašanje kurjave v strokovnih šolah. V zvezi s tem je šolski svet zasledil tudi to, da nakatero učno osebje nima primerne stanovanjske (1 soba za 3 ljudi), kar je povod za slabo pripravo na šolski pouk.

Pozdraviti je ukrep, da so se obrtniki, ki so bili vključeni v upravni aparat vrnili k svojemu poklicu, kar bo mnogo pripomoglo k dvigu obrti.

Za izboljšanje obrtne storilnosti pa bi morala naša trgovina odnosno industrija poskrbeti za vsaj zadovoljive količine

potrebnega obrtnega materiala (ročne igle), ker bi se s tem prihranilo mnogo dragocenega časa, ki se izgubi z iskanjem tega materiala po trgovinah.

Na zborih volivcev je bilo že mnogokrat iznešeno vprašanje preskrbe potrebnega stekla za zgradbe, ki so bile poškodovane ob eksploziji v letu 1945 in še vedno niso zasteklene. Pred kratkim je došel večji kontingent stekla, ki se prodaja na industrijske bone. V zvezi s tem bi predlagal, da bi se steklo za stavbe, ki so bile prizadete po eksploziji prodajal brez odvzema odgovarjajočih bonov, ker prizadete ne zadene krivda, da so brez šip in naj bi tudi ti svoje industrijske bone porabili za druge koristne nakupe.

V kritičnem stanju je tudi kanalizacija v Mostah. Ker je kanalizacija slaba so si hišni lastniki pri gradnji hiš zgradili tudi greznice, ki pa danes ne odgovarjajo več in se jih ne da več izpraznjevati vsled ponižanja terena ter bo treba čimprej pristopiti k ureditvi kanalskega omrežja v Mostah. Isto je z ureditvijo cest, zlasti ceste, ki veže Moste z upravnim poslopjem rajonskega odbora in katera je v primeru večjega dežja pod vodo.

Tov. N e b e c Franc:

odgovarja na razna vprašanja in pripombe, ki so bile iznešene v diskusiji. Glede mestnega podjetja "Prehrana" omeni, da se v podjetju, ki je na grosistični bazi, pojavlja tendenca po zaslužku in prevelikem dobičku, vendar se proti tem pojavom poverjeništvu bori. V odnosu med "Prehrano" in rajonskimi podjetji "Hrana" pa navede, da se je pri decentralizaciji trgovske mreže na RLO pokazala ta decentralizacija kot pozitivna, ker se je v to delo vključilo tudi ljudske množice, ki z uvedbo potrošniških svetov sedaj direktno sodelujejo pri distribuciji blaga. Prav vsled tega ne more držati naziranje tov. Šindiča, da je "Prehrana" podjetje višjega tipa v tem smislu, da ne pusti akumulacije rajonskim trgovinam. "Prehrana" celo razvaža blago na svoje stroške po rajonskih trgovinah prav iz vidika krepitve rajonskih podjetij. Zaradi majhne marže in rabata so trgovine, katerih glavni premet je razdeljevanje osnovnih življenskih artiklov, v mnogih primerih deficitne, če vzporedno ne razvijajo proste trgovine, ki bi pokrila izpad v garantirani preskrbi. V tem pogledu so RLO premalo storili in so se omejili na izključno razdeljevanje garantirane preskrbe, medtem ko so postavljali v ozadje prosto trgovino, ki je prav tako važna. Potrošniške zadruge za časa svojega obstoja niso bile pasivne zaradi tega, ker so razvijale prosto trgovino. Z rabatom in maržo pri masti in slanini postopa podjetje "Prehrana" po predpisih, ki so dani za garantirano preskrbo.

Na socialistični zakup se ne sme gledati iz ozke perspektive. Ustvaritev tega sektorja v našem gostinstvu so narekovali gotovi vzroki. Kot pozitivno je gotovo to, da se ustvarja konkurenca med socialističnimi zakupniki in državnimi podjetji. Akumulacija pri gostilnah, ki so dane v socialistični zakup znaša od 10.000.- do 40.000.- din, če pa istočasno pogledamo število ljudi, ki so zaposleni v tem obratu in pa delovni čas, ki traja od 10 do 16 ur dnevno, vidimo, da ta zaslužek tudi ni tolikšen. Z večjo akumulacijo pa ti zakupniki tudi v večji meri prispevajo v proračun in so obdavčeni tudi po progresivni lestvici. Samo gostilna "Pri Katerci" je v času, ko je bila v oskrbi rajona donášala 200.000.- din letno. To je primer, ki kaže, da je ta sektor treba razvijati, za slučaj, da pa se to pokaže kot napačno, so dane vse možnosti za ukinitve. Prav pa je in potrebno je, da

pri razpravi, kdo naj bo zakupnik sodelujejo terenski odbori in naj se o tem razpravlja na masovnih sestankih.

Glede preskrbe učiteljev s šolskimi haljami pojasni, da je treba prvenstveno kriti garantirano preskrbo s tekstilom, ki je doslej krita 90%, nato se bo pa upoštevalo upravičene želje in težnje prosilcev izven garantirane preskrbe.

Tov. J e l e n c Aleš:

K komunalni dejavnosti MLO-a, o čemer je bilo že govora v današnji diskusiji, bi pripomnil, da se ta problem ne da rešiti v enem letu, vendar je res, da je MLO prav na tem polju malo storil. Res je, da smo podedovali komunalne naprave v slabem stanju in so se te naprave kot vodovod, plinarna do osvoboditve le izkoriščale in so tvorile kot edini močan vir dohodkov mestne občine, ki pa za popravila in vzdrževanje ni investirala potrebnih zneskov, še manj pa za pojačanje kapacitete. Vse te naprave so še grajene za Ljubljano z približno 60.000 prebivalci in je razumljivo, da ob podvojenem številu te naprave ne morejo več odgovarjati. Tudi po osvoboditvi se je bolj mačehovsko pristopilo k reševanju komunalnih problemov, čeprav so bile v te naprave vložene precejšnje vsote, ki pa še niso bile zadostne. Za povečanje vodovodnega omrežja je MLO izdal 32 milijonov din, v petletnem planu pa je za to predvideno 47 milijonov din. Da se vloženi kapital tako malo občuti, je vzrok v tem, ker je bilo zlasti vodovodno omrežje v slabem stanju in je šel pretežni del vložnega kapitala za razširitev vodovodnega omrežja. Da je stanje tako je delna krivda tudi v tem, da so republiški investitorji čestokrat črtali iz svojih investicijskih kvot potrebne zneske za komunalno dejavnost, MLO pa je bil prav tako vezan na dodeljene kvote.

Za čistočo mesta in izgled mesta je izdano letno preko 10 milijonov din, vendar se to premalo odraža v mestu samem. Čistoča mesta ni stvar samo komunalnih podjetij, temveč je to naloga vseh aktivistov Fronte, vseh množičnih organizacij, skratka vsakega človeka, da sam skrbi in prispeva po svojih možnostih, da bo Ljubljana dejansko čisto mesto, za kar slovi. Že kot turistično mesto mora Ljubljana prednjačiti v svoji čistoči in mora napraviti na tujca dober vtis ob vstopu v našo državo. Predlagam, da se za praznik Fronte vse množične organizacije potrudijo, da bodo prispevale k okrasitvi in čistoči mesta do najvišje višine, saj bo v teh dneh v Ljubljani mnogo tujcev, v katerih naj zapusti Ljubljana vtis lepega in čistega mesta.

Stringjam se z mnenjem tov. ing. Severja, ki smatra, da je vzdrževanje obstoječega stanovanjskega fonda v mnogih primerih važnejše od novogradenj, ker stanovanjski fond hitreje propada, kot pa se ustvarjajo novogradnje. Ker pa je spričo majhne perspektive za novogradnje v bodočem letu, zaradi izgotovitve ključnih objektov naše petletke, pričakovati, da se ne bo pristopilo k gradnjam stanovanjskih blokov v večjem obsegu, bi bilo še bolj pospešiti akcijo individualnih gradenj privatnikov, ki jo je začel v tekočem letu Izvršilni odbor. Z dodelitvijo primernih zemljišč, z ugodnimi posojili, ki so v tekočem letu znašali cca 40 milijonov din, se je dosegla visoka vrednost izvršenih del, ki se ceni na približno 300 do 330 milijonov din. To se je doseglo na ta način, da so koristniki znali poiskati vse

skrite rezerve in zajeto vso delovno silo, ki jo državna podjetja niso znala odnosno mogla zaposliti. Opazilo se je, da se je prostovoljna delovna sila na javnih delih preusmerila na dela gradnje individualnih stanovanjskih hišic. Z pospeševanjem teh gradenj bo v letu 1951 dograjenih in stavljenih v uporabo cca 350 novih stanovanj.

Tov. Trtnik Alojz:

K izvajanju diskutantov v pogledu prometa v Ljubljani pove, da je avtobusni promet Ljubljana-Polje izpostavljen po pogodbi s Putnikom do marca, ko bodo morali ti avtobusi služiti za druge turistične namene. Poverjeništvo za lokalni promet je stopilo v stik z Ministrstvom za lokalni promet glede vzpostavitve stanja avtobusne zveze, vendar je v vsej Sloveniji na razpolago za 90 avtobusnih prog le 30 avtobusov tako, da v gotovih predelih ni možno niti delavcev prepeljati na delovna mesta. Z uvedbo trolejbusne zveze Ljubljana-Ježica se bo skušalo ta avtobus uporabiti za progo Ljubljana-~~Žežica~~ Polje, odnosno renovirati kak star avtobus, ki bi vzdrževal to prometno zvezo.

V zadevi poprave oz. izgradnje novega mostu v Zalogu je Izvršilni odbor vložil mnogo truda v to, da bi v planu ostale potrebne investicije za ta dela, vendar spričo prednosti drugih gradenj v naši industriji, tih ni bilo mogoče. Se pa popravlja in je v takem stanju, da bo vzdržal še gotovo dobo.

Kar se tiče cest, ki jih je v Ljubljani 2 milijona m² so slabo vzdrževane, to pa spričo premajhnega števila delavcev, ki so zaposleni na teh delih. Gotove ceste so bile po osvoboditvi že popravljene, vendar zaradi velikega prometa in pa slabega cestišča niso vzdržale daljšo dobo, kar kaže, da jih je treba renovirati in vzposobiti za težki tovorni promet. Velik uspeha za Ljubljano pa je, da so se vse glavne tranzitne ceste obnovile in modernizirale. Za boljše vzdrževanje cest bi bilo potrebno zainteresirati rajone in naj bi se podjetja rajonizirala, odnosno naj bi se na rajone postavilo brigade, katerih delo bi RLO lahko vsak čas kontrolirali in tako bolj uspešno sodelovali na tem področju. Pohvaliti pa bi bilo teren Prule in Šiško, ki manj prometne ceste sami vzdržujejo in skrbijo za pravočasno popravilo. Ne zadostuje samo organizirati teden prometa in to objaviti v časopisu, temveč je treba, da terenski delavci zaktivizirajo množice, da pri tem sodelujejo s prostovoljnim delom in uspeh ne bo izostal.

Tov. Pangaršič Franc:

se strinja z mnenjem tov. ing. Severja glede nepravilnega prikazovanja in izvrševanja dela novinarjev, ki čestokrat nepravilno prikazujejo v časopisju tudi položaj raznih posestev in zadrug. Posestvo Jesenkovo je bilo mnogokrat ožigosano kot zanemarjeno, vendar se ni osvetlilo, zakaj so ti nedostatki. To posestvo je preskrbljeno z najslabšo delovno silo, pa je kljub temu mnogo prispevalo k zalaganju trga z zelenjavo, čeprav je izpolnilo svoj plan le 72%-no. Za uspeh pa se je dosegel z močno podporo frontnih organizacij, ki so mnogo prispevale s prostovoljnim delom prav v času največje sezone.

Prav tako je nepravilno prikazovanje novinarjev v dnevnem časopisju zadruga na Ježici, kot ene izmed najboljših zadrug, čeprav je znano, da so vse zadruga v Ljubljani - razen Zelenjadarske zadruga na Viču - špekulativne in prodajajo svoje pridelke

izven naše republike v cilju doseganja čim večjih dobičkov. S takim poatopanjem in prikazovanjem se jemlje elan zadrugam, ki res mnogo prispevajo v našem socialističnem sektorju k boljši preskrbi množic s potrebno zelenjavo in poljskimi pridelki.

Eden izmed vzrokov nedoseganja planov v zadrugah so ohišnice, ki so prevélike in se zadrugarji pretežni del zaposlujejo na ohišnicah in tako manjka delovne sile na zadružni zemlji. Prav tako se tudi gnojila prvenstveno uporabljajo za ohišnico in manj za zadružno zemljo.

Tov. M a l e ž i č Matija

navaja, da se bodo v smislu novega zakona o ljudskih odborih morali ljudski odborniki izdatneje aktivizirati na raznih vprašanjih. V poročilu, kot tudi v diskusiji je bilo nakazano slabo stanje razsvetljave v mestu, zlasti v okolici Viča in na šolah. Za rešitev tega vprašanja se je Izvršilni odbor mnogo trudil, vendar doslej še ni uspel. Predlaga, da se izmed ljudskih odbornikov določi 3-5 članska komisija, v katero naj se pritegne strokovnjake, ki bi pregledali stanje, izdelali predloge in jih predložili ljudskemu odboru.

Tov. S i t a r France

predlaga v komisijo tov.: dr. Pretnar Jožeta, Koračina Jožeta, ing, Sever Milana in Polajnar Cirila.

Delovni predsednik da predlog na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

2. POROČILO KOMISIJE ZA ODLOKE.

A.- Ustanovitev podjetij, ustanov in državnih obrtnih obratov.

a) Ustanovitev državnega obrtnega obrata "Tehtnica"
tajn. št. 1251/50.

b) Ustanovitev državnega obrtnega obrata "Kemoproizvodi" -
tajn. št. 1396/50.

Predsednik komisije za odloke tov. M a g l i č Stane obrazloži vzroke, ki so napotili Izvršilni odbor, da je sklenil predlagati ljudskemu odboru ustanovitev gornjih podjetij.

I. s k l e p:

Sprejmeta se odločbi o ustanovitvi:
Državnega obrtnega obrata "Tehtnica" in
Državnega obrtnega obrata "Kemoproizvodi".

Soglasno sprejeto!

c) Ustanovitev Centralnega antituberkuloznega dispanzerja.
tajn. št. 1121/50.

Predsednik komisije za odloke tov. M a g l i č Stane poroča, da na področju mesta uspešno posluje že več protituberkuloznih dispanzerjev. Njih delovanje je pokazalo, da je potrebna ustanovitev Centralnega antituberkuloznega dispanzerja za vse območje Ljubljane,

kot ga predvideva tudi pravilnik zveznega komiteja za varstvo ljudskega zdravstva.

II. s k l e p:

Sprejme se odločba o ustanovitvi Centralnega antituberkuloznega dispanzerja v Ljubljani, kot posebna zdravstvena ustanova pri Poverjeništvu za ljudsko zdravstvo Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane.

Soglasno sprejeto!

č) Ustanovitev podjetja tovarne baterij "Zmaj", tajn. št. 984/50.

Nadalje poroča predsednik komisije za odloke tov. N a g l i č, da je bil koncem meseca junija z odločbo vlade LRS izločen iz republiškega podjetja "Elma", obrat na Šmartinski cesti, bivša tovarna "Zmaj" in prenesen v pristojnost Mestnega ljudskega odbora. Ker v okviru MLO-a ne obstoji sorodno podjetje je bilo zaradi omogočenja poslovanja sploh, iz premoženja predmetnega obrata ustanoviti samostojno gospodarsko podjetje. Izvršilni odbor je zaradi opisane situacije že izdal odločbo o ustanovitvi, komisija za odloke pa predlaga, da se predmetna ustanovitev naknadno odobri.

III. s k l e p:

Potrdi se odločba Izvršilnega odbora o ustanovitvi državnega gospodarskega podjetja Tovarna baterij "Zmaj" s sedežem Šmartinska cesta št. 28.

Soglasno sprejeto!

a) Ustanovitev Kmetijskega posestva Logatec. - tajn. št. 1337/50

Predsednik komisije za odloke tov. N a g l i č Stane poroča, da je v smislu odredbe o varčevanju Ministrstvo za kmetijstvo LRS dodelilo Mestnemu ljudskemu odboru za potrebe prehrane prebivalstva mesta Ljubljane bivšo ekonomijo Predsedstva vlade v Logatcu, katere je možno voditi kot samostojno kmetijsko posestvo in je zato potrebno izdati odločbo o ustanovitvi. Komisija zato predlaga plenumu ustanovitev tega podjetja.

IV. s k l e p:

Sprejme se odločba o ustanovitvi državnega kmetijskega posestva lokalnega pomena, ki bo poslovalo pod firmo "Kmetijsko posestvo Logatec" s sedežem v Dolnjem Logatcu.

Soglasno sprejeto!

e) Ustanovitev 4 državnih obrtnih obratov pod vodstvom državnih obrtnih mojstrov.

Tov. N a g l i č poroča, da je predsednik Komiteja za lokalno industrijo LRS v mesecu septembru oz. oktobru priznal 4 obrtnim mojstrom naslov državnih obrtnih mojstrov in to

- a) Grom Jožetu, izdelovalcu hranilnih proizvodov,
- b) Vogrinec Francu, čevljarju,
- c) Mavrič Edotu, krojaču in
- č) Rozman Slavi, pletilji.

V zvezi s tem je Izvršilni odbor z vsemi 4 obrtnimi mojstri sklenil pogodbo o prepustitvi ustreznih državnih obrtnih obratov v njih upravo. V primeru prvih treh je zaradi posebnih okoliščin, ki so narekovala takojšnjo ustanovitev teh obratov Izvršilni odbor že

izdal odločbe o ustanovitvi obratov in jih predlaga plenumu v naknadno odobritev, dočim v primeru Rozman Slave odločba še ni bila izdana in se predlaga ustanovitev državnega obrtnega obrata pod njenim vodstvom v sklepanje in odločitev.

Tov. P e l k o Gašper smatra, da delo obrtnega mojstra Groma Jožeta ni zadovoljivo in je mnenja, da se mu ne da v upravo predlagani državni obrtni obrat.

Tov. dr. P r e t n a r Jože pripominja, da je tov. Grom eden redkih strokovnjakov te stroke v Jugoslaviji in da sigurno zasluži naslov državnega obrtnega mojstra, ni mu pa znano, kako vodi svoj obrat iz gospodarskega vidika.

Po obrazložitvi tov. N e b e c Franca in tov. K o d e l a Viktorja, da Grom Jože svoje strokovno znanje ne daje v korist skupnosti in prospeh državnega obrtnega obrata, katerega vodi, ampak da čuva vse to znanje bolj za sebe, se osvoji

V. s k l e p:

Potrdita se odločbi o ustanovitvi

- 1.) državnega obrtnega obrata čevlarske stroke pod vodstvom državnega obrtnega mojstra Vogrinec Franca (tajn.št.1260/50),
- 2.) državnega obrtnega obrata krojaške stroke pod vodstvom državnega obrtnega mojstra Mavrič Edota (tajn.št.1275/1950).

Sprejme se odločba o ustanovitvi

- 3.) državnega obrtnega obrata "Pletilstvo" pod vodstvom državnega obrtnega mojstra Rozman Slave (tajn.št. 1395/1950).

Odloži se sprejem odločbe o ustanovitvi

- 4.) državnega obrtnega obrata "Alpa" hranilni proizvodi, pod vodstvom državnega obrtnega mojstra Grom Jožeta, do prihodnjega zasedanja. (Tajn.št. 1200/1950).

B.- SPOJITEV PODJETIJ.

- a) Spojitev podjetja "Tekstil" in "Usnje" - tajn. št.1117/50
- b) Spojitev podjetja "Izbira" in "Strojpis" - tajn. št.1118/50
- c) Spojitev podjetja "Žaga-Ljubljana" in Podjetja za sečnjo lesa - tajn. št. 1193/50.
- č) Spojitev podjetja "Ljubljanska tovarna hranil" in "Žika" - 1194/50
- d) Spojitev podjetja "Stavbno mizarstvo" in podjetja "Roleta" - tajn. št. 1421/50.

Predsednik komisije za odloke tov. M a g l i č Stane poroča, da je Izvršilni odbor v cilju znižanja administrativnega in trgoveškega kadra, znižanja stroškov uprave, izboljšanja kakovosti kadra in ev. zvišanja blagovnega prometa, sklenil predlagati spojitev v naslovu navedenih podjetij. Dosedanja ločena podjetja bodo poslovala še naprej kot poslovalnice matičnega podjetja z nazivom, ki odgovarja predmetu prodaje.

Tov. M a r č u n Milan izrazi pomisleke glede nazivov podjetij, v kolikor bi nosili isti naslov kot matično podjetje, ker bi se s tem izgubila orientacija potrošnikov z ozirom na vrsto blaga, ki se prodaja v posamezni poslovalnici, kot tudi bi trpelo samo lice mesta, ker bi bilo preveč uniformirano.

Tov. M a l e ž i č Matija obrazloži, da je v Ljubljani okrog 250 poslovalnic, ki so združene v 6 podjetjih in bo potrebno z ozirom na zmanjšanje kadra in stroškov uprave, fuzije sorodnih obratov še vršiti. Ločeno pa se bo obravnavalo nazive poslovalnic, ki gotovo ne smejo nositi eno in isto ime, ker bi to dejansko preveč uniformiralo mesto ter se bo rešitev tega vprašanja morala reševati odvojeno od ustanovitve oz. spojitve podjetij. Nazivi poslovalnic morajo biti čimbolj pestri.

VI. s k l e p:

Sprejmejo se odločbe o spojitvi

- a) podjetja "Tekstil" in "Usnje" v eno podjetje, ki bo poslovalo pod firmo "Tekstil",
- b) podjetja "Izbira" in "Strojpis" v eno podjetje, ki bo poslovalo po firmo "Izbira", trgovsko podjetje Ljubljana.
- c) podjetja "Žaga-Ljubljana" in Podjetja za sečnjo lesa v eno podjetje, ki bo poslovalo pod firmo "Žaga-Ljubljana",
- č) podjetja "Ljubljanska tovarna hranil" in podjetja "Žika" v eno podjetje, ki bo poslovalo pod firmo "Ljubljanska tovarna hranil", Ljubljana,
- d) podjetja "Stavbno mizarstvo Ljubljana" in Mestnega podjetja "Roleta" v eno podjetje, ki bo poslovalo pod firmo "Stavbno mizarstvo Ljubljana".

C. - PREIMENOVANJE PODJETIJ.

- a) Preimenovanje podjetja "Javna skladišča" v Špedicija - Ljubljana" tajn. št. 1385/50
- b) Preimenovanje podjetja "Beton" v podjetje "Mestna kanalizacija", tajn. št. 1445/50
- c) Preimenovanje podjetja "Cestogradnja" v "Upravo cest"- tajn. 1446/50

Predsednik komisije za odloke tov. M a g l i č Stane poroča, da je v mesecu novembru bilo prenešeno v pristojnost MLO-a bivše republiško podjetje "Javna skladišča" in železniški avtooddelek pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani "ŽAO". Ker gospodarska smotrenost narekuje, da se prevzeti avtooddelek "ŽAO" vključi v prenešeno skladišče "Javna skladišča", s čemer bi se razširil in spremenil predmet poslovanja podjetja "Javna skladišča", je Izvršilni odbor mnenja, da bi se podjetje "Javna skladišča" preimenovalo v podjetje "Špedicija Ljubljana".

Razlog za preimenovanje podjetja "Beton" v "Mestno kanalizacijo" obstoji v tem, ker so iz podjetja "Beton" izvzete visoke gradnje in se prenesejo v adaptacijsko podjetje "Obnova", istočasno pa se kanalski oddelek iz podjetja "Snaga" pritegne v dosedanje podjetje "Beton".

Iz dosedanje prakse podjetja "Cestogradnje" pa izhaja, da je treba predmet poslovanja nujno razširiti, ker se podjetje bavi tudi z upravo cest. Zato Izvršilni odbor predlaga nakazano preimenovanje.

VII. s k l e p:

Sprejmejo se odločbe o preimenovanju

- a) podjetja "Javna skladišča" v "Špedicija - Ljubljana",
- b) podjetja "Beton" v "Mestna kanalizacija", Ljubljana,
- c) podjetja "Cestogradnja" v Upravo cest.

Soglasno sprejeto!

Č.- Ustanovitev Zadružnega sklada, določitev števila članov
Zadružnega sveta in imenovanje direktorja Zadružnega sklada.
tajn. št. 1438/1950.

Predsednik komisije za odloke tov. N a g l i č Stane poroča, da je v zvezi z decentralizacijo in demokratizacijo vodstva našega gospodarstva zvezna vlada izdala uredbo o gospodarjenju s skladom za mehanizacijo in investicijsko graditev zadružnega kmetijstva. Po tej uredbi morajo pristojni ljudski odbori ustanoviti zadružne sklade, ki kot višja oblika zadružnega gospodarskega združenja vodijo s svojimi zadružnimi sveti in njih upravnimi odbori, zadrugo.

Po zgoraj navedeni uredbi je v izključni pristojnosti plenuma ljudskega odbora, da ustanovi sklad, da določi število članov Zadružnega sveta in imenuje direktorja Zadružnega sklada.

Ker iz gospodarske smotrenosti ne kaže ustanavljati zadružnih skladov za vsak RLO posebej, saj je tudi Ministrstvo za kmetijstvo dodelilo odgovarjajoči del strojnega parka razformiranega podjetja "Ustroj" MLO-u kot celoti, predlaga izvršilni odbor, da se ustanovi samo en zadružni sklad za ves MLO, ki bo zajel kmetijsko obdelovalne zadruge v vseh RLO-ih in bi bilo sprejeti s tem v zvezi odgovarjajoče odločbe.

Tov. P a n g e r š i č Franc

pojasni, da je ljudskim odbornikom iz časopisov gotovo znano o ustanovitvi Zadružnega sklada, ki bo zajel vseh 15 zadrug v Ljubljani. Zadružni svet pa bi štel 57 članov, kateri bodo iz svoje srede izvolili upravni odbor na prvem zasedanju. Za direktorja Zadružnega sklada je predlagan tov. Vrhevc, ki ima kvalifikacijo za to mesto.

VIII. s k l e p:

Sprejmejo se odločbe o

- a) ustanovitvi sklada za mehanizacijo in investicijski graditev zadružnega kmetijstva v Ljubljani, ali skrajšano "Zadružni sklad" v Ljubljani,
- b) določitvi števila 57 članov, ki naj bi jih štel Zadružni svet glavnega mesta Ljubljane,
- c) imenovanju tov. V r h o v e c Staneta za direktorja Zadružnega sklada v Ljubljani.

Soglasno sprejeto!

3.- RAZREŠITEV DVEH BODNIKOV IN IZVOLITEV TREH SODNIKOV

OKRAJNEGA SODIŠČA V LJUBLJANI.

Tov. Z d e š a r Henrik

poroča, da v svrhu ureditve in izpopolnitve kadra stalnih sodnikov pri okrajnem sodišču v Ljubljani stavlja komisija naslednje predloge:

- 1.) Razrešitev sodnika okrajnega sodišča za glavno mesto Ljubljana tov. R u p n i k a Alojza, funkcije sodnika okrajnega sodišča, ker kot sodnik laik ne kaže razvoja in ne pojmuje dovolj

resno sodniškega poklica.

2.) Razrešitev sodnika okrajnega sodišča za glavno mesto Ljubljana tov. G o r e č a n a Franca. Imenovani je v smislu obvezne razlage čl. 88 tč. 7 zakona o državnih uslužbencih po Prezidijski Ljudske skupščine FLRJ koncem meseca decembra 1950 izpolnil pogoje za prejemanje starostne pokojnine in mu zato prestane služba po samem zakonu.

Na izpraznjena mesta stalnih sodnikov predlagamo izvolitev sledečih tovarišev kot stalnih sodnikov okrajnega sodišča za glavno mesto Ljubljana:

1.) T e s t e n Antona, sedaj pravnega referenta pri Vrhovnem sodišču LRS v Ljubljani. Imenovani vrši sedaj posle evidence sodne prakse pri Vrhovnem sodišču LRS in je pokazal izredno pravniško razgledanost ter je dobival v svojem dosedanjem delu strokovno najboljše ocene..

2.) V e r b i č Božidarja, sedaj pravnega referenta pri okrožnem sodišču v Ljubljani, imenovani vrši tudi sedaj predvsem posle v postopku za pomilostitev. Ima tudi dobro sodniško prakso kot predsednik okrajnega sodišča v Idriji in je verziran zlasti v civilnem sodstvu.

3.) G r a f e n a u e r Vido, sedaj pravnega referenta pri okrajnem sodišču za glavno mesto Ljubljano, kjer dela predvsem na predmetih nespornega postopka. Je strokovno dobra pravica, marljiva in v političnem pogledu - kot tudi sicer - neoporečna. Z njo pridobimo prvo žensko sodnico v Ljubljani in je doslej naša kadrovska politika vse premalo gledala na volitev žensk v naše sodstvo. V vsej Sloveniji imamo danes samo 1 žensko sodnico. Imenovana bo zlasti primerna za vse zadeve, ko pride v stik s sodiščem mladina, zlasti mislimo mladinsko-kazensko sodstvo. Tov. Grafenauerjeva je pokazala dovolj smisla za vzgojni vpliv na mladino že v svojem dosedanjem delu.

IX. s k l e p:

a) Razrešita se funkcije sodnika okrajnega sodišča za glavno mesto Ljubljana tov. R u p n i k Alojz in G o r e č a n Franc.

b) Za sodnike okrajnega sodišča za glavno mesto Ljubljana pa se izvolijo T e s t e n Alojz, V e r b i č Božidar in G r a f e n a u e r Vida.

Soglasno sprejeto!

Delovni predsednik objavi, da je s tem dnevni red izčrpan in da bo Izvršilni odbor na svoji prvi seji razpravljajal o stavljenih predlogih in na prihodnjem zasedanju o tem poročal.

Delovni predsednik nato objasni, da je na podlagi splošnega razpisa volitev v vse stopnje ljudskih odborov v Ljudski republik Sloveniji, ki so se z volitvami v okrajne ljudske odbore dne 10. in 17. decembra t.l. zaključile in ker je 30. novembra t.l. potekla II. mandatna doba rajonskim ljudskim odborom glavnega mesta Ljubljane, se je Prezidijski Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije poslužil 5. člena zakona o volitvah odbornikov ljudskih odborov in istočasno z razpisom volitev v rajonske ljudske odbore razpisal tudi volitve v Mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljane, čeprav poteče II. mandatna doba temu ljudskemu odboru šele 21. marca prihodnjega leta.

Ukaz se glasi:

"Na podlagi 1. točke 5. člena zakona o volitvah odbor-
nikov ljudskih odborov izdaja Prezidiij Ljudske skupščine LRS

U K A Z

o razpisu volitev odbornikov glavnega mesta Ljubljane in iz
okraja izločenega mesta Maribora ter njunih rajonov.

1. Razpišejo se volitve odbornikov ljudskih odborov glavnega
mesta Ljubljane in iz okraja izločenega mesta Maribora ter
njunih rajonov.
2. Volitve bodo v nedeljo, dne 7. januarja 1951.
3. Ta ukaz stopi v veljavo dne 24. novembra 1950.

U št. 221.

Ljubljana, 20. novembra 1950.

Prezidiij Ljudske skupščine
Ljudske republike Slovenije

Sekretar: France Lubej, l.r.

Predsednik: Josip Vidmar, l.r."

Na podlagi čl. 14 zakona o volitvah odbornikov ljudskih
odborov in na predlog Izvršilnega odbora Mestnega ljudskega od-
bora glavnega mesta Ljubljane pa je v zvezi z razpisanimi volitva-
mi v Mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljane, izdal Prezi-
dij ukaz o številu odbornikov ljudskega odbora glavnega mesta
Ljubljane, ki se glasi:

"Na podlagi 4. točke 72. člena ustave LR Slovenije in
14. člena zakona o volitvah odbornikov ljudskih odborov izdaja
Prezidiij Ljudske skupščine LR Slovenije v zvezi s svojim ukazom
o razpisu volitev odbornikov ljudskega odbora glavnega mesta
Ljubljane z dne 20. novembra 1950 U št. 221

U K A Z

o številu odbornikov ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane.

1. V ljudski odbor glavnega mesta Ljubljane se voli 120 odbor-
nikov, od katerih odpade na I. rajon 30, na II. rajon 32,
na III. rajon 19, na IV. rajon 32 in na V. rajon 7 odbornikov.
2. Ta ukaz velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

U št. 224.

Ljubljana, dne 12. decembra 1950.

Prezidiij Ljudske skupščine
Ljudske republike Slovenije

Sekretar: France Lubej, l.r.

Predsednik: Josip Vidmar, l.r."

Na podlagi teh ukazov je smatrati, da je današnje, t.j.
deseto redno zasedanje Plenuma Mestnega ljudskega odbora glav-
nega mesta Ljubljane zadnje v II. mandatni dobi Mestnega ljudske-
ga odbora glavnega mesta Ljubljane in se s tem zasedanjem Mest-
ljudski odbor v sedanjem sestavu razide, dočim Izvršilni odbor
vrši posle v smislu čl. 84 splošnega zakona o ljudskih odborih do
izvolitve novega Mestnega ljudskega odbora oziroma do predaje
poslov novoizvoljenemu Izvršilnemu odboru Mestnega ljudskega od-
bora glavnega mesta Ljubljane.

Tovariši in tovarišice! Čast mi je, da se kot zadnji delovni predsednik dosedanjega ljudskega odbora zahvalim vsem ljudskim odbornikom za njihovo delo in izpolnjevanje nalog, ki so jih v svoji mandatni dobi izvrševali v korist skupnosti. Prepričana sem, da bodo oni ljudski odborniki, ki bodo ponovno izvoljeni v RLO in MLO tudi v bodoče dajali vse svoje sile za čim hitrejšo izgradnjo socializma, za čim hitrejšo odстранjevanje vseh objektivnih in subjektivnih ovir, ki nastajajo pri hitrem tempu socialistične graditve naše domovine.

S tem zaključujem deseto redno zasedanje Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane.

S.f.s.n.!

Predsednik zasedanja:
(Žagar Fani)

Predsednik IO MLO:
(Maležič Matija)

Sekretar:
(Flešar Avgust)

